

‘Bede om vrede’

Voorganger: Marjan v.d. Wal

Lezingen:

1^e schriftlezing: Psalm 122

2^e schriftlezing: Efeziërs 2, 14-18

3^e schriftlezing: Lucas 19, 41-46

Soms heb je een jarenlang een droom, dat je ergens naar toe wilt. Een land of een stad. Je leest erover, je maakt je voorstellingen van die bestemming en het begint binnenin je te leven.

Hoe groot is de blijdschap dan, als ineens blijkt dat de mogelijkheid zich voordoet dat je ernaartoe kunt. Je verlangen gaat werkelijkheid te worden. Je gaat op weg en dan komt het moment dat je er bent. Dat kan een overweldigende gevoel zijn, dat je droom werkelijkheid is geworden. Dat je verlangen, het verleden en het heden samenvallen en dat je iets nieuws tegemoet gaat.

Heden, verleden en toekomst in één overweldigend moment.

Ik snap de vreugde van die pelgrim wel als hij Jeruzalem binnentreedt. Vanaf het moment dat hij hoorde, dat hij naar Jeruzalem zou gaan, was hij verheugd. Het ging bij de pelgrim nog niet eens alleen om de reis en het bereiken van zijn bestemming, maar ook over zijn geloof en traditie. Zijn geloof en traditie zette hem op weg, leidde hem de wegen op, de berg op, naar Jeruzalem,

700 meter boven zeeniveau.

Daarom heet de Psalm ook wel opgaanspsalm. Je ging letterlijk op, omhoog naar Jeruzalem. Vijftien van deze psalmen zijn er. Allemaal beschrijven ze de ervaringen van pelgrims die Jeruzalem bezochten. Jeruzalem met in het hart de tempel. De plaats waar ten tijde van de psalmist de ark bewaard werd met daarin de stenen platen, waarop de tien geboden stonden; het teken van het verbond van God met de mens. Daar was God aanwezig.

Er zijn opvattingen, die zeggen dat er vijftien treden bij de tempel waren en dat er bij het omhooggaan bij ieder trede een psalm gezongen werd. Dat moet een intense beleving geweest zijn om, bij iedere trede die je neemt, zingend op te gaan naar de plaats waar je God ontmoet. Een reis naar Jeruzalem, naar de ‘stad van de vrede’. Nu is de combinatie van ‘Jeruzalem en vrede’ niet bepaald een combinatie, die ons te binnen schiet als wij de actualiteit bezien. Ook niet als wij ons in de geschiedenis van de stad verdiepen. Belegeringen, verwoestingen, geweld en onderdrukking maken deel uit van het heden en verleden. Maar toch wil ik u meenemen met de pelgrimage naar de stad Jeruzalem, zoals de pelgrim die beschrijft. Niet als een mooi

verhaal of een illusie, maar als een wijze waarop de pelgrim als gelovige spreekt over zijn relatie met God, over de relatie tussen God en mens, over ons. Een reis naar Jeruzalem was een reis naar de aanwezigheid van God. Als je Jeruzalem gezien had, had je God gezien. Daar **huisde** de Heer.

Daar begint de psalmist mee en daar eindigt hij mee. Zo staat er in de eerste zin:

Verheugd was ik toen ik hoorde: Wij gaan naar het **huis** van de Heer

En in de laatste zin:

Om het **huis** van de Heer, onze God, wens ik je al het goede

Die vreugde om naar het huis van de Heer te gaan, zouden wij kunnen herkennen: dat is wat wij nu ook doen. Wij zijn vanmorgen allen vanuit onze eigen omgeving op weg gegaan naar de kerk. Je zou kunnen zeggen naar het huis van de Heer. Vervolgens gingen ook wij het huis van de Heer binnen. Wij zijn niet alleen letterlijk over de drempel binnen de muren van dit gebouw gekomen, maar wij zijn ook geestelijk een drempel over gegaan, toen wij met het koor ons bewust werden van ons samenzijn met God en met elkaar. ‘Een stil moment, waarin wij één zijn met Jezus en in gebed’, zo zongen zij.

Dat is niet zomaar iets. Dat is iets waar je dankbaar voor mag zijn. Om in je bestaan met alle eisen en verplichtingen, die aan je gesteld worden, vanuit vrijheid hier naar toe kan om met elkaar God te ontmoeten.

Vanuit die dankbaarheid konden wij voluit zingen: ‘Hoe sprong mijn hart hoog op in mij’ en ‘Ere zij aan God de Vader’.

Dan komt de kritische vraag aan jezelf: “Was ik net als de psalmist verheugd toen ik dat zong? Ging ik verheugd op weg naar de kerk? Of was het gewoonte. Of ging ik voor het koor. Of moest ik nog iets met iemand regelen? Ben ik blij met mijn geloof?”

Dat zal een ieder op zijn eigen wijze ervaren en beleven. Bij de één zal het hart hoger opspringen dan bij de ander. Maar hoe we het ook zingen, het zet ons aan tot nadenken over onze relatie met God. God lof

toezingen, Hem eren betekent dat je op dat moment de traditie volgt en woorden herhaalt die de goedheid van God beschrijven. En op het moment dat je dat doet, gaan je gedachten over je relatie met God en niet over zaken, die je wegvoeren van God. Lofprijzen was in de tijd van de psalmist een plicht. Dat deed je. Maar lofprijzing is niet iets vanzelfsprekends. Het gaat gepaard met het tegenovergestelde: met strijd. Lofprijzing en strijd gaan samen. De relatie met God kent worstelingen. Dat is fysiek mooi uitgebeeld in één van de verhalen over Jakob. Jakob, die bij de rivier de Jabbok een nacht lang worstelde met een onbekende. Was het een engel of was het God? Jakob geeft in ieder geval niet op en laat zijn tegenstander pas gaan als hij een zegen heeft gekregen. En Jakob krijgt niet alleen een zegen, maar een nieuwe naam: Israël. Want, zo staat er in Genesis 32, 'je hebt met God en mensen gestreden en je hebt gewonnen'. Jakob kan niet meer om God heen. Eén van zijn zegeningen is een rijk nageslacht. Twaalf stammen. De twaalf stammen komen in Psalm 122 in Jeruzalem samen, om God lof te brengen. Strijd leveren en lof prijzen zijn kenmerken van een relatie. Partners zijn. Je maakt part, deel uit van een leven met elkaar. In die relatie wil God dat er aan ons menszijn recht gedaan wordt.

Hoe dan?

Dat zien we terug in het leven van Jezus. Jezus leeft zo voluit vanuit zijn relatie met God zijn Vader, dat zijn handelen Hem niet verwijderde van God, maar zijn handelen juist vorm gaf aan Gods liefde. Daarmee ging Hij over grenzen en overschreed Hij wetten en regels die in zijn tijd als onoverschrijdbaar golden. Zo kon Hij vanuit zijn betrokken-zijn op God mensen aanraken die volgens de wetten onrein waren. Jezus was een man, maar verbond zich met vrouwen op een wijze die integer was en recht aan hen deed. Een gerechtigheid die mensen tevoorschijn doet komen en hen tot bloei brengt.

Het is ook niet voor niets dat Jezus huilt bij de intocht in Jeruzalem. In de stad van vrede wordt aan de mens geen recht gedaan. In het verhaal wat hierop volgt, jaagt Jezus de handelaren de tempel uit. Wat daar gebeurt is een verwijdering van de relatie tot God en heeft niets meer met toenadering te maken. Het huis van gebed, de meest persoonlijke nadering tot God, is een rovershol geworden. Dat leidt tot verder onrecht,

geweld en vijandschap. Jezus' tranen gaan over de gevolgen van het onrecht, die de mens 'on-menselijk' maakt.

God wil recht doen aan het menszijn. Gerechtigheid en vrede horen bij elkaar. Daarom ook de vraag, de bede, om vrede voor Jeruzalem. Wat is dan die vrede?

In het evangelie volgens Lucas zegt Jezus twee keer tegen een vrouw: 'Uw geloof heeft u gered, **ga** in vrede.' Zo wordt de vrouw op weg gezet. Vrede is een weg, die je moet gaan. Het is niet een toestand van 'geen strijd' of 'wapenstilstand', maar het is 'sjalom', afgeleid van het Hebreeuwse werkwoord dat het streven naar 'heel zijn' of 'compleet zijn' betekent. Dat heeft te maken met gezondheid, voorspoed en veiligheid. Dat wens je iemand toe als je vrede hem of haar vrede wenst. Dat je een compleet mens mag zijn. Daar zit ook een zekere spanning bij het lezen van de Psalm, namelijk:

Hoe leven in vrede *zou moeten zijn* en *hoe het is*. Zo wordt de veiligheid in de Psalm gesymboliseerd in veiligheid binnen de muren. Maar muren betekenen ook scheiding, barrières opwerpen.

De mens heeft in het verleden al heel wat muren gebouwd; China, Berlijn, Soweto, Gaza. Maar ook de kleinere muren, bijvoorbeeld, die ons scheiden van de burens. Muren, waarvan wij zeggen dat wij die nu juist bouwen om veilig te zijn.

De vraag is misschien ook. Wat wil je? Wil je je leven opbouwen met muren om je heen om jezelf te beschermen, je bezit te beschermen. Wil je jezelf steeds verder terugtrekken van je medemens, van je relatie met God. Of willen wij Jezus volgen, die een muur tussen vijandschap heeft afgebroken, een weg opende waar wij allen toegang toe hebben. Want als wij God ontmoet hebben, lopen wij een andere weg. Dat deed de psalmist toen hij Jeruzalem verliet. Dan kunnen wij als wij deze kerk verlaten. Dan kunnen wij elkaar niet alleen een fijne dag toewensen, maar een weg van vrede.

Dan kunnen wij samen met de psalmist zeggen:

Om het huis van de Heer, onze God,
wens ik je al het goede.

Amen.